

Naciji vrgli štiri divizije proti padalnim četam

Dr. Boris L. Marmolya piše o doživljajih v Angliji in Franciji

Slovenska polka v vojnem taborišču v Angliji. Navdušen sprejem Amerikancev v Franciji. Glave nemških vojakov so natrpne za Goebbelsovo propagando

Dr. Boris L. Marmolya iz Clevelanda, ki se z zdravniškim štabom nahaja na fronti v Franciji, je pisal svojim staršem, Mr. in Mrs. Louis Marmolya, 780 London Rd., v zadnjem času več pisem, v katerih na zanimiv način opisuje svoje doživljaje v Angliji in Franciji. V naslednjem podajamo odlomke iz dveh pisem, ki bodo gotovo zanimali naše čitatelje:

Nekje v Angliji

Imeli smo malo zabavo v bolnišnici. Med godbeniki, ki so nastopili, je bil tudi mlad fant, ameriški vojak, ki je igral harmoniko. Kar naenkrat zaigra prav živahno slovensko polko. To me je kar spodbudilo in komaj je končal, sem stopil k njemu in ga vprašal, če je Slovenec. Seveda je bil in sicer Kos iz Loraina, O. Zaigral je polko zame in nisem mogel kaj, da se ne bi zavrtel z eno od bolniških strežnic prav na slovenski način.

Seveda je to vzbudilo splošno pozornost, a jaz sem se spomnil naših piknikov, kako se je vse vrtilo po taktih naše živahne godbe.

Nekje v Franciji

Hrana je boljša kot je bila. Seveda je vse racionirano: sadje, sadni sok, kokoši, ribe, sploh vse konzervirano. Celo žganje je zelo omejeno. Sicer je pa žganja (good Scotch Whisky) več kot dovolj zame, in ga vedno delim s tovariši.

Danes je prvi dan oddiha, kar se je pričela ofenziva; seveda je to le za kratek čas in v prihodnosti, da se bo kmalu zopet pričela vojna vihra. Škoda, da nimam več časa za pisanje, ker je res žal, ker ne morem to storiti radi velike zaposlenosti. Sicer pa gotovo čitate v časopisju, kako naglo napredujemo.

Vojna je vražje delo in človek doživi toliko, da skoro ne ve, kaj bi pričel. Jaz imam več pri- like v zdravniškem poklicu kot sem si kdaj mislil in dela je toliko, da je le malo časa za počitek. Sinoči je bila prva noč po dolgem času, da sem spal celo noč, kar me je zelo osvežilo in pokrepčalo.

Naš zdravniški oddelek je podoben velikemu "cirkusu" ali ligi narodov. Poleg naših fantov imamo v oskrbi in lečimo francoske prostovoljce, nemške ranjene ujetnike in tudi francoske civiliste.

V enem slučaju smo imeli posebno dosti nemških ranjencev. Med ujetniki sta bila tudi dva vojaška zdravnik, ki sta nam pomagala pri oskrbi in obvezovanju. Z enim sem govoril delno nemško, in nekoliko angleško je tudi on znal. Pripovedoval mi je o svoji družini, o doživljajih na ruski fronti. Dejal je, da so Nemci siti vojne in ni misliti, da bi mogli dolgo vzdržati.

V splošnem dobe nemški ranjenci isto oskrbo kot naši, seveda naši pridejo prvi na vrsto. Zanimivo je, da večina nemških ujetnikov se vedno verjame Goebbelsovi propagandi, da bodo

Eisenhower daje navodila tujim delavcem v Nemčiji

LONDON, 25. septembra. — Gen. Dwight D. Eisenhower je danes kot vrhovni zavezniški poveljnik na zapadni fronti z gl. stana danes potom radia apeliral na tuje delavce, ki se nahajajo v Nemčiji kot sužnji, da se dvignijo proti svojim nacijskim gospodarjem.

V pozivu je rečeno, da se je v nekaterih delih Nemčije tem delavcem preskrbelo orožje, v tej zvezi se jih opominja, da orožja ne rabijo brezmišlno ali brez smotra.

"Oni izmed vas, ki boste našli orožje, glejte, da boste prečitali navodila, ki so priložena. Naučite se navodila na pamet in potem jih uničite," je rečeno v pozivu, ki potem nadaljuje:

"Spravite orožje na varno. Odložite skrbno, kje in kako vam je mogoče orožje rabiti najbolj učinkovito. Izdelajte svoj načrt za akcijo. Ne pozabite, da se bo živčje in pridelite potrebovalo v Nemčiji, kadar bo Hitler poražen. Delajte razumno. Ne podcenjujte moči Gestapa.

"Toda pomnite, da se Gestapo danes boji 12 milijonov tujih delavcev, ki imajo moč, da s premočeno akcijo sedaj zapečatijo usodo tretjega rajha."

PREDSTAVA SVETOVNO ZNANIH DRSEALCEV NA LEDU

V clevelandski areni se bo 27. septembra otvorila velika predstava, pri kateri bodo v 10 točkah nastopili svetovno znani drsalcji na ledu. Podali bodo krasno predstavo, ki se zove "Fiesta," in pri kateri hkrati nastopi 109 drsalcev. Umetniki v izvajanja raznih vrstolomnih in drznih predstav na ledu bodo očarali posetnike in slehernemu se bo nudila prijetna zabava. Vstopnice se dobe pri blagajni v Areni, ter pri Bond Clothes. Splošna vstopnina je \$1.20, rezervirani sedeži pa so \$1.80, \$2.50 in \$2.90. Radi pomanjkanja delovnih sil, se ne bo sprejemalo naročila za sedeže po telefonu.

Deklica ubita

Včeraj popoldne je bila od nekega tovornega avtomobila ubita 4-letna Beverly Gredence, hčerka Mr. in Mrs. Albert Gredence, 5614 Carry Ave. Nesreča se je zgodila, ko je deklica stekla preko ceste pred 1040 E. 61 St. Ko je bila pripeljana v Glenville bolnišnico, so zdravniki ugotovili smrt vsled prebite lobanje.

DAROVİ

V našem uradu je daroval \$3.00 za SANS poznani Frank Previc, 698 E. 96 St., podružnični št. 48 SANS v Collinwoodu pa sta Mr. in Mrs. Strancar darovala \$5.00 mesto venca za pokojnega Joe Sedej.

Kdo je spisal in kdo je dramatičiral igro "Deseti brat", katero bo igral "Ivan Cankar" v nedeljo 8. oktobra?

Povest je spisal Josip Jurčič, dramatičiral jo je Fran Govekar.

ENO LETALO POGREZNILO 3 JAPONSKÉ LADJE

Zavezniški gl. stan na Novi Gvineji je včeraj naznanil, da je veliko ameriško mornariško letalo tipa Catalina v enem samem napadu v bližini Davao pri Filipinskem otočju pogreznilo tri japonske bojne ladje.

Potopljena sta bila dva rušilca in ena ladja za zalaganje bojnih ladij. Ameriško letalo se je nahajalo na patroli omenjene važne japonske baze, ki se že več tednov nahaja pod ognjem ameriške zračne sile, ko se mu je ponudila prilika za izredni čin.

V drugih zavezniških napadih je bil potopljen neki 10.000-tonski japonski oljni parnik, in poškodovan je bil neki 3.000-tonski tovorni parnik.

Mornariško letalo je spustilo štiri bombe, in sila eksplozije je bila tolikšna, da je dvignila letalo 300 čevljev visoko v zrak. Japonska rušilca sta se potopila takoj, oljni parnik pa se je videlo, kako se malo pozneje nagnil na stran in izginil pod morskovo površino.

Voliti ne boste mogli niti za Roosevelta niti za Laucheta — ako niste registrirani!

Navodila glede registracije V državi Ohio so kvalifikacije za registracijo sledeče: Biti morate državljan Zed. držav; biti morate 21 let stari pred ali na dan 7. novembra; biti morate prebivalec v državi za dobo enega leta, okraja 30 dni, in volilnega prebivalstva, v katerem bivate, 28 dni pred volilnim dnem. Registrirati se morate, ako tega niste storili prej; ako ste nov stanovalec v mestu; ako ste se od zadnjih volitev preselili; ako niste volili zadnje dve leti, ali ako ste spremenili svoje ime. Ako ste v dvomu, tedaj se iznova registrirajte!

Registracija se vrši v uradu volilnega odbora (Board of Elections). V Clevelandu se ta urad nahaja v Mestni hiši, Lakeside in E. 6th St. Urad volilnega odbora je odprt vsak dan v tednu (razen ob nedeljah) od 8:30 popoldne do 4:30 popoldne, razen ob sobotah, ko so uradne ure od 8:30 do opoldne.

Dva dni, namreč 2. in 9. oktobra, bo poleg tega urad volilnega odbora odprt do 9. ure zvečer.

Vse volilne koče v Cuyahoga okraju bodo odprte za registracijo dne 9. oktobra, KI BO ZADNJI REGISTRACIJSKI DAN PRED VOLITVAMI 7. NOVEMBRA, in sicer od 10. ure popoldne do 2. ure popoldne ter od 4. ure popoldne do 9. ure zvečer.

Ne odlašajte z registracijo do 9. oktobra! Zgodi se lahko, da si na dotični dan pri najboljši volji ne boste mogli odtrgati časa. REGISTRIRAJTE SE TAKOJ!

Kratke vesti

F. D. R. BO IMEL GOVOR V CLEVELANDU

WASHINGTON, 25. septembra. — Iz zanesljivih virov se je danes zvedelo, da bo Cleveland eno izmed štirih ali petih mest, v katerem bo predsednik Roosevelt imel govor v zvezi s svojo kampanjo za ponovno izvolitev.

GOV. DEWEY SE JE ZELO RAZBURIL

OKLAHOMA CITY, 25. septembra. — Gov. Dewey je imel tu nocoj govor, v katerem je poskusil odgovoriti na sobotni govor predsednika Roosevelta. Republikanski kandidat je bil silno razkačen in je Roosevelta dolžil, da je deželo pred letom 1941 tako slabo pripravil za vojno, da je odgovoren za "izgubo brezštevilnih ameriških življenj in nezasišeno mizerijo."

SKORO VSA ESTONIJA V ROKAH RDEČE VOJSKE

LONDON, 26. septembra. — Rdeča vojska je na deveti dan svoje mogočne ofenzive osvojila skoro vso Estonijo in sedaj drvi proti latvijski prestolici Rigi. Nemci v Baltiku se nahajajo na divjem begu in na razpolago imajo edino luko Virtsu za beg v Nemčijo po morju. Vse poti za beg po kopnem za nacije so zapečateni.

LETEČI ROBOTI NADLEGUJEJO LONDON

LONDON, 25. septembra. — Nocoj je deseto zaporedno noč padel nekaj nemških letelcih robotov na kraje v vzhodni Angliji. Domneva se, da so bili roboti spuščeni z nemških letal nekje v Severnem morju.

Novi grobovi

LOUIS HOČEVAR

V soboto zjutraj je padel po stopnicah iz drugega nadstropja Louis Hočevár, star 55 let, stanujoč na 5377 St. Clair Ave. Odpeljan je bil takoj v Charity bolnišnico, kjer je vsled hudih poškodb na glavi, umrl v nedeljo ob 1. uri popoldne. Doma je bil iz vasi Radolje, fara Bučka, odkoder je prišel v Ameriko pred 31. leti. Tukaj zapušča sestro Josephine Belle. Pogreb se bo vršil v sredo iz Zakrajskovega pogrebnega zavoda in ob 10. uri v cerkev sv. Vida ter nato na Calvary pokopališče. Bodi mu lahka ameriška gruda!

JOSEPH NOVAK

Danes zjutraj je preminil Joseph Novak, stanujoč na 13817 Diana Ave. Podrobnosti bomo poročali jutri.

NOVA IZDAJA Angleško-slovenski besednjak

(English-Slovene Dictionary)

Sestavil Dr. F. J. Kern

Cena \$5.00

Dobi se v uradu

ENAKOPRAVNOSTI
6231 St. Clair Avenue
Cleveland 3, Ohio

IZOLIRANI ANGLEŽI IZGUBILI KONEC ARNHEMSKEGA MOSTU

VRH. GL. STAN ZAVEZNIŠKE EKSPEDICIJSKE SILE, torek, 26. septembra. — Danes zgodaj zjutraj so angleške padalne čete, ki se že devet dni borijo, da obdržijo pozicije ob dolenjem Renu na Holandskem, po ponovnih besnih napadih od strani štirih nemških divizij, bile pržene s svojih postojank na enem koncu strateško važnega mostu, ki drži preko Rene pri Arnhemu.

Poročilo s fronte javlja, da so bile obkoljene angleške padalne čete prisiljene umakniti se s severnega konca mostu.

Hodnik do padalnih čet trikrat presekano

Neko drugo poročilo s fronte pa javlja, da so Nemci po besnih protinapadih včeraj tretjič presekali hodnik, po katerem so se obkoljenim padalnim silam dovažala pomoč, da pa so bili Nemci iznova vrženi nazaj od britskih tankov, medtem ko bitka za severozapadni vdor v Nemčijo divja dalje z nezmanjšano besnostjo.

Britska druga armada, ki je na drugem kraju vrgla preko reke mostiče, je tudi pod silnim napadom, medtem ko si junaško prizadeva, da bi ustvarila direkten stik s padalnimi četami. Njena linija za pošiljanje ojačenj, ki teče 50 milj proti jugu, je pod ostrim napadom.

Pomoč še vedno prihaja

Navzlic vsem besnim napadom od strani Nemcev pa padalne čete še vedno dobivajo potrebščine in pomoč, katero se pošilja preko reke s posebnimi plavalnimi trucki, napadalnimi čolni in na vse mogoče načine, in častniki na gl. stanu izjavljajo, da položaj ni kritičen, a koravno so pošiljatelj obkoljenim silam zelo omejene.

Dunaj je poln nemških beguncev iz balkanskih dežel

ZUERICH, 18. septembra. — (O.N.A.) — Različni avstrijski časopisi, ki so prispeli sem, poročajo, da je dunajski okraj preplavljen od nešteti nemških beguncev, ki so se rešili iz Rumunije, Bolgarije in drugih ogroženih dežel na Balkanu in jugovzhodu Evrope.

Nacistična stranka je ustanovila poseben "odbor za repatriacijo", ki je prevzel skrb za te begunce. Ta odbor deli beguncem, ki so pribežali deloma brez vsega, potrebne legitimacije, na podlagi katerih si potem morejo preskrbeti denarno podporo in druge neobhodno potrebne stvari.

Nemci pa tudi pri teh ljudeh ne pozabljajo na svoje lastne vojaške potrebe. Začeli so namreč takoj odbirati vse take, ki so sposobni za vojaško službo, ali pa za delo v vojni industriji. Te zberejo potem v posebne transporte in jih odvažajo v najrazličnejše kraje Nemčije.

Pred leti so Nemci pošiljali neštete tisoče na vzhod, v Rusijo, na zahod, v Belgijo in Francijo, in na jug in jugovzhod. Večina teh kolonistov, trgovskih in industrijskih "strokovnjakov" se je že vrnilo. Zdaj prihajajo še zadnji nazaj v Rajh.

Naši fantje-vojaki
Na 20-dnevem dopustu se nahaja Merchant Marine Joseph Bertosa, sin Mrs. Bezek, z 15938 Whitcomb Ave. Prišel je iz Italije. Prijatelji so vabljeni, da ga obiščejo na domu.

Pfc. ANDREW BERGANT
Mr. in Mrs. John in Frances Bergant, 19706 Cherokee Ave., sta pretkli teden prejela od vojnega departmana obvestilo, da je izza 26. avgusta njiju sin Pfc. Andrew Bergant med pogrešanimi v Franciji. Pred par dnevi pa sta prejela drugo obvestilo, v katerem se jima sporoča, da je bil sin najden ter da se zopet nahaja z svojim oddelkom v akciji.

Pfc. Bergant je bil 31. julija ranjen v akciji, začetkom avgusta pa je bil zopet poslan na fronto.

Župan odredil preiskavo

Včeraj je župan Frank J. Lausche odredil temeljito preiskavo mestnega urada za nakupovanje. To je storil, da pride do dna poročila lista "Cleveland Press", da se je pod upravo mestnega nakupovalnega komisarja Franka Foy-a razpasel sistem favoritizma in ohlapnosti, ki stane davkoplačevalce mnogo denarja. Trdi se, da naročila dobivajo privilegirani trgovski krogi in da se zakonite določbe za razpis ponudb pri nabavljanju potrebščin enostavno ignorira. Trdi se, da mnoge firme sploh več ne pošiljajo ponudb mestni vladi, ker naprej vedo, da naročil ne bodo dobile.

JPO, SS ŠT. 2

Nocoj se ne bo vršila seja lokalnega odbora št. 2 JPO, SS, pač pa se bo vršila zadnji torek v oktobru.

Kupujte vojne bonde in vojno-varovalne znamke, da bo čimprej poraženo osište in vse, kar ono predstavlja!

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROČNINI)
By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalecu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00
By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25
For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50
Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

JOSIP SMODLAKA:

O RAZMEJITVI MED JUGOSLAVIJO IN ITALIJO

IV.

Predpogoj za trajni mir je, da se med dvema državama potegne poštena meja, ki bo odgovarjala naravnim in narodnostnim prilikam, kakor tudi gospodarskim interesom prebivalstva, a kar je važnejše kot vse drugo — tudi volji večine prebivalstva. Tem zahtevam odgovarja samo mejna črta, ki gre od najsevernejše točke Jadranskega morja, tam, kjer se shaja Balkanski polotok z Apeninskim, ter tekoč dalje na sever pušča Jugoslaviji dolino Soče, brez Furlanske nižine. Narava je tu jasno oddelila dva naroda enega od drugega kot malokje. Vzdolž cele vzhodne meje Italije, od Karniških Alp pa do morja, furlanski element, ta verna predstraža Italije, drži vse nižine do samih podnožij gora, medtem ko so hriboviti kraji obljudeni s Slovenci. Na vzhod od te naravne, a obenem jezikovne meje, se nahajajo, kakor je splošno znano, samo posamezne, osamljene grupe prebivalstva italijanskega jezika. Tako ne obstoja niti eno italijansko mesto na poti od Gorice do Trsta, niti med Trstom in Reko, niti na progi med Trstom in Puljem.

Ko se italijanskim jezikovnim otokom na južnoslovanskem nacionalnem ozemlju osigura pravico rabe njihovega jezika v javni upravi in v šoli, ki je po zakonih nove Jugoslavije priznana vsem manjšinskim skupinam, — bodo vsi drugi interesi italijanske manjšine v Jugoslaviji našli popolnejše zadovoljenje v sestavi države južnoslovanske nego v državni zvezi z Italijo.

Za istrska mesteca z italijanskim prebivalstvom se vsi v tem strinjajo, da so jim gospodarski interesi nerazdružljivo zvezani z njihovim slovanskim zaledjem. Ako se oni, kot tudi sam Salvemini priznava, ne morejo ločiti od svoje slovanske okolice, bodo vsekakor domelji, da je bolj pošteno, da tudi oni pridejo v Jugoslavijo kot del nerazdeljive Istre, v kateri je južnoslovansko prebivalstvo številčno dvakrat močnejše od italijanskega, — da niti ne naglašamo, kako se iz tega južnoslovanskega življa stalno izpopolnjujejo demografske praznine, ki v dotičnih mestih nastajajo.

Enako je nerazdružljiva in stoletna vez mesta Gorice z dolino srednje in gornje Soče, z dolino Vipave in z Goriškim Krasom. Ti slovenski okrajji tvorijo skupno z mestom zgodovinsko pokrajino, znano pod imenom Goriške grofije, medtem kot ima nižava ob dolnji Soči, v kateri živi furlanska veja italijanskega naroda, imenovana Gradiška, svoje središče v mestecu istega imena (ki se po slovansko imenuje Gradišče). Goriška pokrajina je eden od nacionalno najhomogenejših krajev. V nji niti ene italijanske naselbine, vse razen mesta Gorice so popolnoma slovanske. Tudi v sami Gorici se poleg italijanščine govori tudi slovenščina in to v zelo močnem razmerju. Po službeni avstrijski statistiki je v Gorici leta 1910 bilo skoraj 50% občanov slovanskega jezika, a slovanske krvi sigurno tudi več, kar pričajo rodbinska imena s slovenskimi končnicami. V celi Goriški grofiji, skupaj z mestom Gorico, je število Slovencev desetkrat večje od števila Italijanov. Ako se Gorica, kot se vsi strinjajo, ne more oddeliti od svojega okoliša, tedaj vsi razlogi govorijo za to, da mora pripasti Sloveniji, odnosno Jugoslaviji. Gorica je bila tudi od pamtveka Slovenska, kar kaže samo njeno slovensko ime, ki po pomenu odgovarja italijanski besedi "colle." Od tega starega slovenskega imena je nastalo italijansko ime Gorizia, ki v italijanščini ničesar ne pomeni, kakor tudi druga tuja imena, katera so Francozi, Angleži in Nemci v svojih jezikih skovali za to mesto (Goritz, odnosno Goertz).

Od vseh spornih obmejnih vprašanj med nami in Italijani, je brez dvoma največje vprašanje Trsta (stare rimske kolonije v Ilirski zemlji, s čudnim imenom Tergeste, ki tako živo spominja na slovansko "tržišče"). To

veliko mesto z znatno večino meščanov italijanskega jezika Jugoslavija, ne prisvaja na račun nacionalne pravice. Čeprav je Trst od vseh strani obdan samo s slovenskim življenjem, je pretežno italijanski karakter mesta nepobiten. Jugoslavija se nikakor ne more o tem prepirati. To ne zahtevajo njeni interesi, ker je sam Trst, poleg vse italijanske govorice, usmerjen na najtesnejše sodelovanje z Jugoslavijo. Razen jezika in kulture, ki sta mu skupna z Italijo, Trst v vsakem oziru spada k južnoslovanski strani Jadrana, tako po svoji zemljepisni legi in po prometnih zvezah z zaledjem, kakor po pomorsko-trgovskih tradicijah, ki so vzklile iz njegovega položaja, in po vseh ekonomskih interesih, ki so mu skupni z Jugoslavijo. Razen vsega tega ga pa delno na Južne Slovane veže tudi krvno sorodstvo, ker kot se more čitati v Meyerjevi enciklopediji iz onega časa, so prebivalstvo Trsta koncem XIX. stoletja tvorili po večini meščani južnoslovanskega izvora, ki so govorili italijanščino.

Trst je naravni morski izhod za severno in zahodno Jugoslavijo, kot tudi za celo Podonavje, s katerim se more zvezati zopet samo skozi Jugoslavijo. Italija je bila z aneksijo Trsta za trenutek zadovoljila italijanske narodne občutke v mestu, ali je hitro prišlo razočaranje nad italijansko upravo. Glavni vzrok temu nezadovoljstvu je bilo ekonomsko padanje mesta pod Italijo. Jugoslavija bo mestu prinesla nov trgovski vzpon. Ali obenem se bo tudi varovala, da ne bi izzvala nezadovoljstva Tržačanov na drugi črti. Tržaški Italijani se morajo v svojem avtonomnem mestu, pod suverenostjo Jugoslavije, občutiti nacionalno tako zadovoljni in osigurani, kot da živijo v lastni neodvisni državi. Ko bo po tem jugoslovanskem načrtu Trstu zajamčeno, da more samostojno voditi svoje mestne posle, ter da ohrani svoj narodnostni in kulturni karakter, katerega mu daje večina njegovih meščanov, a bo po drugi strani zopet postal glavna morska luka na poti med Srednjo Evropo in Vzhodom, s primernim vplivom mesta na upravo pristana, je težko zasnovati drugo kombinacijo, v kateri bi Trst mogel najti ugodnejše pogoje za svojo bodočnost, bodisi na gospodarskem ali pa prosvetnem polju.

Petindvajset letnica dramskega društva "Ivan Cankar"

Cleveland Ohio. — V nedeljo 8. oktobra proslavi dramsko društvo "Ivan Cankar" svojo 25-letnico obstanka s predstavo narodne igre "Deseti brat". Povest "Deseti brat" je spisal Josip Jurčič leta 1866. Po tej splošno med narodom priljubljivi povesti pa je dramatisiral igra istega imena Franc Govekar.

Dramsko društvo "Ivan Cankar" s to predstavo počasti 100-letnico rojstva avtorja "Desetega brata", Josipa Jurčiča, ki je bil rojen v vasi Muljava na Dolenjskem dne 4. marca, leta 1844.

Predstava se prične točno ob 3:30 popoldne v avditoriju Slovenskega Narodnega doma na St. Clair Ave., to vlad tega, ker je igra precej dolga. Po igri zvečer bo ples. Vstopnina k predstavi popoldne in plesu je 75c za osebo. Davek vštet.

Zanimivo je, da je dramsko društvo "Ivan Cankar" podalo po svoji ustanovitvi k ot prvo predstavo tudi "Desetega brata" v marcu leta 1919. Tedaj je društvo proslavilo 75-letnico rojstva Josipa Jurčiča. In sedaj proslavi svojo 25-letnico z isto igro v počast 100-letnice rojstva Josipa Jurčiča.

Dramsko društvo Ivan Cankar je bilo ustanovljeno v Clevelandu, O., dne 6. februarja, leta 1919 in je srečno prevedrilo prvo četrt stoletje.

Za srebrni jubilej ste vabljeni vsi rojaki in rojakinje iz širnega Clevelanda in drugih mest, da prisostvujete tej slavnostni predstavi "Desetega brata".

V spomin na Josipa Jurčiča in v boljše razumevanje igre "Deseti brat" v am podajam kratak opis Jurčičevega življenja in delovanja, kakor ga je opisal dr. Ivan Lah v knjigi "Vodniki in preroki". Prečitajte pazno vse in s tem tudi vi počastite spomin na 100-letnico rojstva Josipa Jurčiča.

Erazem Gorshe.

Stoletnica rojstva Josipa Jurčiča

1844 — 1944

Med pisatelji in pesniki, ki so nastopili na našem slovanskem polju pod vplivom Levstikovega in Stritarjevega programa, se nam sveti dvoje najdražjih imen: Josip Jurčič in Simon Gregorčič.

Stritar pravi, da je od nekdanjih hvalil in poveljeval proti drugim narodom narod slovenski, da tako pridno in zvesto prebira, a ne samo to, da si s tako ganljivo požrtvovalnostjo omišlja slovstvene izdelke. — Tega narodovega priznanja je bil predvsem deležen Josip Jurčič, ki je od svojih prvih povesti do danes ostal naš najpriljubljenejši ljudski pisatelj. Danes, ko imamo skoraj v vsaki hiši že malo knjižnico, si težko predstavljamo, kako je bilo ob časih, ko še ni bilo dobrih ljudskih povesti. Besedo so imeli modri stari pripovedovalci, ki so imeli v sijajnem spominu, vedeli zgodbe starih časov in jih znali lepo, zanimivo pripovedovati. To se je vršilo zlasti na dolgih zimskih večerih pri predcah in pri raznih domačih opravkih, kamor so se zbirali sosede na skupno delo.

Kakor je bila babica ali stara teta živa knjiga bajk in pravljic za otroke, tako je bil ded ali stari stric zabaven pripovednik za odrasle. Razne pratike in pobožnih knjig ni bilo nič tiskanega pri hiši. Sebe ob Prešernovih časih smo dobili nekaj prevodov znanih šmidovih povesti, med njimi na primer "Sv. Genovefo", ki se je mnogo čitala po slovenskih hišah. V tem času se je rodila tudi prva domača povest "Sreča v nesreči", ki jo je leta 1836 izdal župnik Janez Cigler. Ta povest, ki so ji rekli tudi "bukve od Svetinov", se je od leta do leta prebiral na zimskih večerih. Nato so pri-

ODBOR ZA SESTAVO GLASOVNICE ZA VOJAŠTVO

V uradu vojnega tajnika se je pred časom sestel odbor, kateremu je kongres poveril nalogo sestaviti glasovnico, potom katere je omogočeno možem in ženam v oboroženi sili, udeležiti se letošnjih volitev.

šle "Novice". Za njimi pobožne "Drobtinice" in Mohorjeva družba. A manjkalo je dobrih ljudskih pisateljev. Po letu 1848 so se začeli oglašati Janez Trdinca, Luka Svetec in drugi; najbolj je pospeševal naše pripovedno slovstvo leposlovni list "Slovenski glasnik", ki ga je začel leta 1858 v Celovcu izdajati profesor A. Janežič in so pri njem sodelovali pisatelji: Fran Levstik, Fran Erjavec, dr. Janez Mencinger, Simon Jenko, Fran Cegnar in drugi. A vse je s svojo pripovedno umetnostjo prekosil Josip Jurčič, ko se je pojavil med njimi.

Rodila nam je ga dolenjska vas Muljava. Težko si je misliti bolj primeren kraj, ki bi mogel dati pisatelju toliko zgodovinskih spominov, toliko vsakdanjih domačih dogodkov in tako zanimivih narodnih tipov, kakor jih ima okolica Muljave. Še danes se nahajajo po teh krajih ljudski originali, zabavne osebe in staroprepsti ljudje, ki jih srečavamo v Jurčičevih povestih. Tudi jezik tega okraja je nekaj posebnega: poln hudo-mušnih primer, prijeten in šaljiv, rad nekoliko zbadljiv, poleg tega pa bogat na izrazih in narodnih pregovorih. Tako se je vse pripovedno in jezikovno bogastvo tega kraja združilo v Jurčiču in on ga je s svojim izrednim leposlovnim talentom prinesel v slovensko literaturo in dal svojemu narodu vrsto najlepših ljudskih knjig.

Ako se vozimo po dolenjski progi od Ljubljane, se nam odpira nov svet zelenih gričev in dolin, pokritih s širokimi gozdi in skromnimi njivami, ob njih pa sanjajo preproste dolenjske vasice in samotne kočice, živče od trdega dela in bournega zaslužka. Tu in tam se še pokaže graščina — spomin starih časov, — v Višji gori pa se spominno slave naših starih mest, ki se kdaj kaže le še v slikoviti skupini hiš, založenih druga vrh druge, kakor da bi se tičale tako skupaj zato, ker so jim odvzeli staro srednjeveško obzidje in se zdaj brez varne obrambe boje novih časov. Med njimi se beli razvalina starega gradu in tam nekje se skriva skrivnostni polž s svojimi ponočno — junaškimi zgodbami. (Dalje proučnjo)

Ker so izletniški prostori last clevelandskih društev S. N. P. J., sem gotov, da bodo vsa ta društva sodelovala in tako pomagala, da bo priredba lepa in uspešna.

Odbor farme S. N. P. J. se trudi že mnogo let s prostori, zato pa je pričakovati, da bo storilo svojo dolžnost tudi splošno članstvo S.N.P.J. in nas podprlo, da bomo s to priredbo stodostnotno uspešni.

Torej, glejte, da boste vsi sodelovali pri tej priredbi, tako da bomo naredili nekaj sto dolarjev dobička, kajti v teh časih imamo s farmo precej stroškov.

Letos je prišlo do spremembe oskrbnika na farmi. Sedaj sta nova oskrbnika poznana Betty in Louis Jartz. Oba sta navdušena za S. N. P. J. in prav tako za farmo, zato je farma v dobrih rokah. Ako imate čas in priliko, se pohitite tja, kjer boste dobili dobro postrežbo. Seveda, današnje čase ni vsega na razpolago, toda kar imamo, to vam bomo z veseljem dali in postregli.

Na koncu ponovno opozarjam naše enotarje, da naj ne pozabijo naše petletnice, ki se bo vršila 29. oktobra. Potrudite se moramo, da bo avditorij Slovenskega narodnega doma nabito poln!

John Šore,
predsednik farme SNPJ.

Zahvala

Štejemo si v dolžnost, da se iskreno zahvalimo vsem številnim dragim prijateljem, ki so s prostovoljnimi prispevki pokazali, da čutijo s svojim bližnjim v nesreči. Bolezen, težka bolezen je v hiši več kot dve leti in pol, in prijatelji so se spomnili

ter šli okrog dobrih ljudi in zbrali vsoto, za kar smo vam iz srca hvaležni.

Prvo naj se zahvalimo Mrs. Uršuli Tekalec, ki je pričela s pobiranjem prispevkov. Pomagale so ji: Mrs. Aučin, Mrs. Jerše, Mrs. Kaušca, Mrs. Barbiš in Mrs. Medved. Dalje naj sprejmejo zahvalo sledeči:

Mr. in Mrs. Anton Kalistar, Mrs. Mary Dolenc, Mrs. Josephine Cerjan, Mr. in Mrs. Jos. Marzlikar, Mr. in Mrs. Steve Trebec, Mrs. Elizabeth Smrdel, Mr. Anton Kveral, Mrs. Emily Jankovič, Mrs. Razinger, Mrs. Hiti, Mrs. Vičič, Mrs. Jenc, Mrs. Gregurinič, Mrs. Zapely, Mrs. Mary Young, Mrs. Medved, Mrs. Mary Prahin, Mr. in Mrs. John Avcin, Mrs. Anna Bartol, Mr. in Mrs. John Oshaben, Mrs. Mary Kozel, Mrs. Frances Klein, Mrs. Amalia Mihelčič, Mrs. Mary Krainz, Miss Annie M. Zay, Mr. Demojzes, Mrs. Tekalec, Mrs. Frances Rijavec, Mr. in Mrs. Joe Tomsick, Mr. in Mrs. J. Ivancič, Mrs. Anna Petrit, Mr. John Sustaršič, Mr. in Mrs. Fajdiga, Mr. John Gorjanc, Mrs. Mary Kamp, Mr. in Mrs. Anton Rotar, Mrs. Ivana Možina, Mr. in Mrs. John Krnel, Mr. in Mrs. Tony Černigoj, Mr. in Mrs. Louis Oswald, Mr. in Mrs. John Zalar, Mrs. Jennie Prince, Mrs. Mary Dacar, Mrs. Mary Pugal, Mr. in Mrs. Tony Prince, Mrs. Jack Tomšič, Mrs. Jennie Rožič, Mr. in Mrs. Andy Bole, Mr. in Mrs. John Krnel, Mrs. Rose Sustaršič, Mr. Frank Barbič, Mr. in Mrs. Frank Zigmán, Mr. in Mrs. J. Vrh, Mrs. A. Bergoch, Mrs. Anna Zadrav, Mr. in Mrs. Frank Stopar, Mr. in Mrs. John Barbis, Mr. in Mrs. Joe Zele, Mrs. Mary Rupanik, Mrs. Alice Kokal, Mrs. Rose Yankovič, Mr. in Mrs. Joe Kralj, Mr. in Mrs. Tony Tomarsic, Mr. in Mrs. Frank Kavsa Sr., Mr. in Mrs. Frank Kavsa Jr., Mr. in Mrs. Joe Branskolle, Mr. in Mrs. John Tomsic, Mr. in Mrs. Nick Vukabrat, Mr. in Mrs. Ward Tomsic, Mrs. Mary Stopar, Mrs. Martha Koss, Peter Degan, Joe Bovibish, Mrs. Kate Champa, Mr. in Mrs. A. Gubanc, Mrs. Klancar, Mrs. Opalic, Mrs. Vadal, Mrs. Poznic, Mrs. B. Jec, Mrs. Pintar, Mrs. Ann Janež, Mrs. L. A. Ogrin, Mrs. Julia Hokova, Mrs. Mary Oplek, Mrs. Dorothy Hren, Mrs. Josie Samsa, Mr. Frank Pintar, Mrs. Josephine Glazar, Mr. Martin Glazar, Mrs. Katie Klemenc, Mrs. J. Muraj, John in Ursula Česnik, Mrs. Mary Jerše.

Mrs. Agnes Meglich, A. Siskovitch, Mary Vardin, Mrs. Edolph Chesnik, Rose Stromboli, Mrs. Fabijan, Mrs. Jennie Belak, Mr. in Mrs. John Medel, Mr. in Mrs. Frank Zigmán, Mrs. Mary Zaman, Mr. in Mrs. Frank Glazar, Mrs. Jennie Vidmar, Mrs. Jennie Aučin, Mrs. Mary Medved, Mrs. Mary Lauha, Mrs. Anna Znidarsic, Mrs. Walter Bostich, Mrs. Anna Walter, Mr. in Mrs. Louis Barbis, Mrs. Anna Zivkovec, Mrs. Mary Prelec, Mrs. Mary Draheim, Mrs. Barbara Vardian, Mrs. Morel, Mrs. John Pieman, Mr. in Mrs. Rudy Tomsic, Mrs. Dusan, Mrs. Vana Perko, Mr. in Mrs. Milic, Mrs. Mary Sajin, Mrs. Frances Globocnik, Mr. in Mrs. Peter Rostan, Mrs. Tončka, Mr. ko, Mr. Frank Srenkar, Mrs. Snyder, Mrs. Canaki, Mr. Levstik, Mrs. Rozi Oblak, Mr. Matt Zejen, Mr. Frank Yonke, Mrs. Caroline Snyder, Barbišton, Ohio.

Posebna hvala vsem za vse, ce nam bo kedaj mogoče pomagati vse to, bomo storili z večjim veseljem.

Družina Anton Aučin
1185 E. 172 St.

Urednikova pošta

Petletnica farme SNPJ

Cleveland, O. — Na izletniških prostorih clevelandskih društev S. N. P. J. letos ni bilo toliko živahnosti kot prejšnja leta. Ne bom navajal vzrokov, ker jih sami poznate. Navzile temu pa farma s svojimi krasnimi drevesi, potokom in hribočkom, ni vedno samevala, kajti mnogi so navzile temu prihajali v kras-

GOZDOVNIK

Povest iz ameriškega življenja

Spisal KAROL MAY

(Nadaljevanje)

Glavarjevo oko se razjarjeno posveti in tudi Antilopa ni mogel zatreti svojega začudenja. "Moj brat mi dal dvanajst svojih vojakov, da grem po oglevek Komančev ter oditi s svojimi bojovniki takoj na Bivoljezero, kjer skupaj zadeneva. Tamkaj so bledolčniki s svojimi čedami."

"Kdaj hodi tamkaj?"

"Po štirih solncih."

"Moj brat dobodi vjetnika; vzemi dvanajst vojakov izmed Apačev ter odjahaj; in po štirih solncih bo Črnotič s celim svojim plenom na Bivoljezeru, da z njih skupaj trči."

Ko se Mešanik oddalji, reče Antilopi:

"Črnotič je ranjen; ne more jahati. Peljal pa bode svoje vojake na bojnih čolnih proti Bivoljezeru."

"Ali ni hotel preganjati obeh tih belih lovcev?"

"Močni in razumni so 'gospodje gozdov'. Sli bodo ob vodi ter bodo po Apačih zajeti. Antilopa, moj sin, vzemi deset mojih bojovnikov ter tlači s podlato po njih sledeh. Ob Bivoljezeru ga bo čakal Črnotič."

Ko je spretni in bistrosodni glavar na ta način razkladal, prerezaval je Mešanik z nožem Barahi vezila.

"Zdaj ste svoboden, ali, za zdaj tudi moji spremljevalci. Najmanjši poskus pobegniti plašate z življenjem."

Divjaki so hoteli pokazati svojo nezadovoljnost nad osvobodjenjem vjetnikom, pa so vtihi nili, čuvši, kolika odkupnina je zanj obljubljena.

El-Mestizo si izbere dvanajst krepkih bojovnikov apaških, pa odrine z njimi. Pri ugašajočih ognjih pa je Črnotič zbiral ostale ter jo mahnil z njimi proti reki.

V neki daljavi od tabora naloži Mešanik na svojega očeta, ki je nanj čakal. Razgovor med obema je Diaz na uho vlekli in ta jo ubriše proti Zlati dolini. Toda — noč je bila temna in šepajoči konj Kučlov tako utrujen, da se ježa ni odsedala s povoljno hitrostjo. Vrh tega je parkrat zablodil od smeri in tako je dospel do piramide le nekaj minut pred Indijanci.

Med tem so trije lovci izmenoma noč prespali in prestražili. Prav zdaj je Rdoles zbujal

Pepota, da bi mu stražo izročil, kar čuje topot, prihajajoč od udarcev bližajočih se konjskih kopit.

"Jezdec, Pepo! Kdo bi to bil?"

"Kakšen begun iz tabora. Slišali smo streljati. Morda so rdeči zmagalet, zlatoiskalci pa begajo zdaj na vse strani po planoti."

"Prav k nam jo meri."

Res pride jezdec blizu piramide. Tukaj stavi konja.

"Sennor Rdoles, sennor Pepo, don Fabij!"

"A, sennor Diaz, vi?" odgovarja Kanadčan, spoznavši klicalca po glasu. "Kaj je, da se vračate toli nepričakovano?"

"Opozarjati vas moram. Indijanci so gospodari ravani. Le jaz pa Baraha sva odšla. Vrnivši se v tabor — vas je izdal. Divjaki so za menoj, da vzamejo bonanso."

"Pa pridite gori k nam. Naše utrdebe nam ne vzamejo."

"Ne gre. Moram takoj na Bivoljezero, da opozorim don Avgustina Peno, ki ima biti po Apačih napaden."

"Potem jedite, kar hitro, sennor Diaz!" veleva Fabij. "Hitite, da pridete tjakaj, in pozdrav sennor Avgustinu od mene! Naglo pojdemo za vami, kakor nam bode mogoče."

"Koliko je rdečnikov?" poizveduje Pepo.

"Samo dvanajst. Drugi so na Bivoljezeru, kakor domnevam. In dva moža sta pri njih, ki se nosita papagovski. — Mnogo sreče, sennores, in ostre krogle, Adios!"

Obrne konja pa odbeži.

Zdaj se začuje tam, kjer je ležal indijanomorčev konj, lajanje šakala.

Takoj spleza Pepo čez rob pločadi ter izgine. Kolikor moči tiho je drčal po piramidi dol in na to leze z vso previdnostjo na kraj, s katerega je bil slišati krik. Srečno prispe blizu mrtvega konja ter opazi tri moža, ki so nekaj razpravljali, a krdelo Indijancev se je ustavilo pri konju. Dormiljon je sprtno porabil okoli stoječe skale, katerih sence so mu dovolile, da se je mogel prav blizu priplaziti in poslušati.

"No, kje leži bonansa?"

"Zlata dolina je onkraj te višine, tam prek. Toda lovci so si prisvojili nje vsebino pa jo spravili v Indijanov grob."

"Potem vodi pot čez njihove oglavke! So-li na piramidi?"

"So. Ivdel sem, kako so se urejali tam gori, da prenoče."

(Dalje prihodnje)

15. oktobra, nedelja. — Letna jesenska veselica društva Združene Slovenke št. 23 S. D. Z. v Slovenskem delavskem domu, na Waterloo Rd.
21. oktobra, sobota. — Slovenski dem. klub 32. varde priredi plesno veselico v dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.
21. oktobra, sobota. — Društvo "Clevelandski Slovenci", šte. 14, S. D. Z., ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
22. oktobra, nedelja. — Ples društva "Waterloo Grove" št. 110 W. C. v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road.
22. oktobra, nedelja. — Zaječnički dan H. B. Z., koncert in ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.
28. oktobra, sobota. — Mladinski odsek Slov. ženske zveze ples v S. D. Domu.
28. oktobra, sobota. — Društvo "Carniola Tent" št. 1288 The Maccabees, ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
29. oktobra, nedelja. — Društvo Washington št. 32 S. Z. Z. prireditev v S. D. Domu.
29. oktobra, nedelja. — Farma S. N. P. J., koncert in proslava ob priliki 5. letnice v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

NOVEMBER

4. novembra, sobota. — Društvo "Glas Clevelandskih Delavcev" št. 9. S. D. Z., plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
4. oktobra, nedelja. — Društvo "Velebit" šte. 544 S. N. P. J. ima piknik na prostorih Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.
5. novembra, nedelja. — "Glasbena Matica", koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
11. novembra, sobota. — Društvo "Slovenec" št. 1, S. D. Z. plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
12. novembra, nedelja. — Dr. "V boj" št. 53 SNPJ — prireditev v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
12. novembra, nedelja. — Podružnica št. 39 SANS, prireditev s programom v avditoriju Slovenskega narodnega doma, St. Clair Ave.
18. novembra, sobota. — Društvo "Sv. Katarina" št. 29 Z.
- S. Z., plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
19. novembra, nedelja. — Mladinski pevski zbor SDD — prireditev v SDD.
19. novembra, nedelja. — Blažne Donau, koncert in ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma St. Clair Ave.
25. novembra, sobota. — "Jugoslav Camp" št. 292 W. O. W., plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
26. novembra, nedelja. — Skupni krožki Progresivnih Slovenk — prireditev v SDD.
26. novembra, nedelja. — Miss Ann Svigel, koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma, St. Clair Ave.
30. novembra, četrtek. — Zahvalni dan, pevski zbor "Zarja", koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

DECEMBER

2. decembra, sobota. — Croatian Pioneers H. B. Z., ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
3. decembra, nedelja. — Društvo Zdrženi bratje št. 26 S. N. P. J. — ples v S. D. Domu.
9. decembra, sobota. — Progresivne Slovenke, plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.
10. decembra, nedelja. — Ženski odsek S. D. D. — Ples v dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.
10. decembra, nedelja. — Krožek šte. 3, Progresivnih Slovenk priredi igro v Slovenskem društvenem domu, na Recher Ave.
25. decembra, ponedeljek. — Socialistični klub št. 49 J ples v S. D. Domu na Waterloo Rd.
30. decembra, sobota. — Maccabees Red Jackets, ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
31. decembra, nedelja. — Pevski zbor "Jadran" — Silvestrova zabava v dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.
31. decembra, nedelja. — Slovenski narodni dom in Klub društev Slovenskega narodnega doma, Silvestrov večer v obeh dvoranah Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
6. januarja, sobota. — Društvo "Napredne Slovenke" št. 137

- S. N. P. J., plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.
13. januarja, sobota. — Glasbena Matica, plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.
20. januarja, sobota. — Društvo Kristusa Kralja KSKJ, plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
27. januarja, sobota. — St. Vitus Boosters Club, ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
3. februarja, sobota. — Društvo "France Prešeren" št. 17 S. D. Z., plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
10. februarja, sobota. — Workman's Benefit Society, ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.
11. februarja, nedelja. — Dramski zbor "Ivan Cankar", predstava v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.
17. februarja, sobota. — Društvo "Comrades" št. 566 S. N. P. J., plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
10. marca, sobota. — Croatian Pioneers H. B. Z., ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
1. aprila, nedelja. — (Velika noč) Društvo "Spartans" št. 576 S. N. P. J., ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
7. aprila, sobota. — Društvo "Cleveland" št. 126 S. N. P. J., plesna veselica v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.
14. aprila, sobota. — Slovenska ženska zveza, plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.
15. aprila, nedelja. — Glasbena Matica, koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
5. maja, sobota. — Croatian Pioneers, ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
6. maja, nedelja. — Croatian Pioneers Bowling Tournament v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.
27. maja, nedelja. — Društvo Sv. Vida, št. 25, KSKJ, proslava 50-letnice v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

Slike v sredo

Še ena vrtna predstava je za ta mesec v SREDO 27.

Program je: Domači vrtovi, ki so bili že označeni za minulo sredo in še več drugih.

Dalje bo nova poročna slika: "Mally in Gliha," in dodatno še druge, kateri so dospeli iz vojaške službe se poročiti, 5 ali 6 parov.

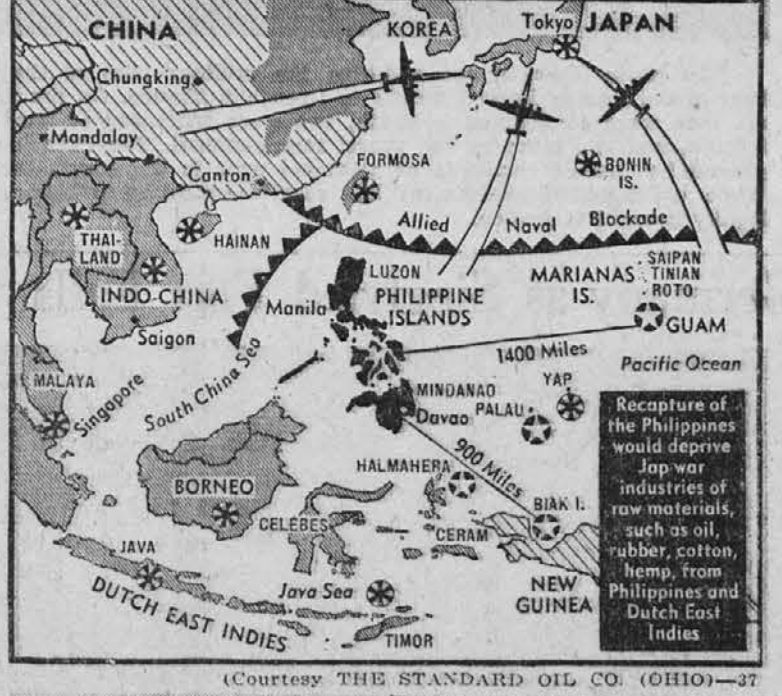
Zatem slike iz vojne in iz stare domovine. Za dveurno kazanje bo fina serija slik. Pridite točno že pred 8. uro. V slučaju dežja pa v šoli na Glass Ave.

A. G., prireditelj.

"CAN I SWAP HIM FOR ONE THAT CROWS AT MIDNIGHT? I'M ON THE GRAVEYARD SHIFT."

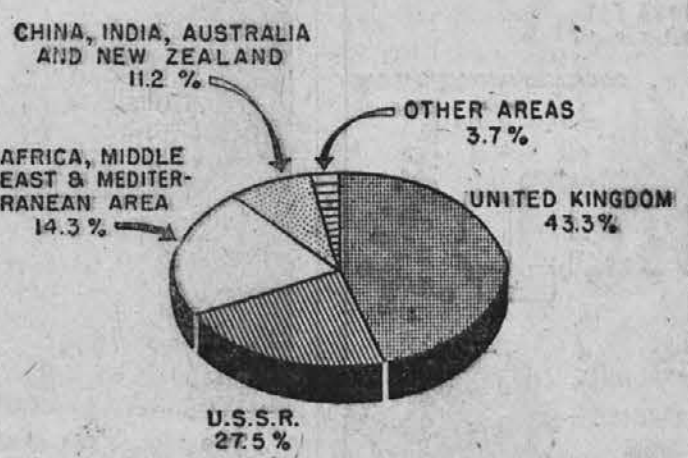
Philippines--Key to Pacific Finale

Recapture of the Philippine Islands is the keynote in Japan's symphony of sorrow which is following her attack on the United States. As map above shows, it would enable Allied navies to throw a blockade between Japan and (1) the rich resources of her conquered island empire and (2) hundreds of thousands of Jap troops on those islands. From air bases in Philippines, supplementing those in China and on Pacific islands, Japan itself would get unmerciful blasting by heavy bombers, including B-29 Superfortresses. Bombed to Tokyo is duck soup for B-29's. Carrying about 8000 gallons of high octane gas—a lot more than the tank truck pictured below—they have a four-figure flight range.

DISTRIBUTION OF LEND-LEASE EXPORTS BY AREA OF DESTINATION

MARCH 1941-JUNE 1944

NAZNANILO IN ZAHVALA

Zalostnim in globoko potrtem scem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem prebridko vest, da je nemila smrt posegla v našo sredo in odvzela preljubljenega in nikdar pozabljenega soproga

Primoža Modic

ki je spreviden s svetimi zakramenti po dolgi boleznj zatisnil svoje trudne oči in za vedno zaspal dne 22. avgusta 1944 v starosti 58 let. Doma je bil iz Velikih Blok pri Novi vasi. Po opravljeni sveti maši v cerkvi sv. Vida je bil položen k večnemu počitku dne 25. avgusta 1944 na Calvary pokopališče.

Prisrčno se želimo tem potom zahvaliti Rev. Francis Baragi za opravljene ganljive cerkvene pogrebne obrede.

Naša prisrčna zahvala naj velja vsem, ki so nam bili v tolažbo in pomoč in nam kaj dobrega storili v teh žalostnih in težkih dnevih, kakor tudi vsem, ki so ga prišli pokopit, vsem, ki so čuli in molili ob krsti ter se udeležili sv. maše in pogreba.

Prisrčno se želimo zahvaliti vsem, ki so v blag spomin pokojnemu okrasili krsto s krasnimi vencami, ki so darovali za svete maše, ki se bodo brale za mirni pokoj blage duše in ravno tako vsem, ki so dali svoje avtomobile na razpologo ob priliki pogreba.

Našo prisrčno zahvalo naj sprejmejo člani društva Cleveland št. 23 SZS, ki so nosili krsto ter ga častno spremili do groba in položili k večnemu počitku.

Prav iskreno zahvalo želimo izreči pogrebniemu zavodu Zakrajšek Funeral Home za vso prijazen postrežbo in za lepo urejen pogreb.

Preljubljeni in nikdar pozabljeni soprog, že se je končala Tvoja pot življenja, ker Te je že Bog poklical k sebi in Te rešil trpljenja. Odšel si k zaslužnemu večnemu počitku in ljubi Bog naj usliši naše prošnje in Ti naj bo usmiljen sodnik in Ti podeli večni mir v ameriški zemlji in večna luč naj Ti sveti.

Zalujoči ostali:

MARY MODIC, soproga

Zapušča tukaj tudi zalujoče brate:

JOSEPH, MATT, JOHN, LOUIS

Cleveland, Ohio, 25. septembra 1944.

Društveni koledar

SEPTEMBER

30. septembra, sobota. — Društvo "Sv. Cecilija", ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

OKTOBER

1. oktobra, nedelja. — Ženski odsek SDD — ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
7. oktobra, sobota. — Slovenska ženska zveza št. 41 — ples v dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.
7. oktobra, sobota. — Društvo Svobodomiselnih Slovencev št. 2, S. D. Z., ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma St. Clair Ave.
8. oktobra, nedelja. — JPO,SS prireditev v Slovenskem delavskem domu, na Waterloo Road.
8. oktobra, nedelja. — Dramski zbor "Ivan Cankar", predstava v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.
14. oktobra, sobota. — Društvo Slovenske Sokolice št. 442 S. N. P. J., ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

Kupujte vojne bonde in vojno-varovalne znamke, da bo čimprej poraženo osiše in vse, kar ono predstavlja!

ZNAMENJE ŠTIRIH

LONDONSKA POVEST

ANGLEŠKI SPISAL A. CONAN DOYLE

S pisateljevim dovoljenjem poslovenil D. B.t.n.

(Nadaljevanje)

Pot naju je vodila najbolj preko Soltovega ozemlja, mimo nizkega grmičevja, razmetanih smeti in izkopanih jam in luknj. Že po zunanje se je ta zamenarjeni kraj dobro vjemal z žaloigro, ki se je bila ondaj izvršila. Ko sva dospela do zidane ograje, je začela Diana močno cviliti in je hitela ob njej, dokler ni prišla do kota, kjer je stala majhna bukev. Ondi, kjer sta se zidova dotikala, je bilo več kamnov izpuljenih in nastale so bile v zid luknje, spodaj zaokrožene, kakor da so že večkrat služile za lestvo. Holmes je zlezal gori, vzel psa iz moje roke in ga pustil na drugo stran.

"Tu je zapustil mož z leseno nogo sled svoje roke," je rekel Holmes, ko sem tudi jaz prilezel na zid. "Ali vidite sled krvi na belem apnencu? Sreča, da od večera ni močno deževalo. Mogoče jih nama bo vseeno zasledovati, če prav so osemindvajset ur pred nama."

Moram priznati, da se mi stvar vendarle ni zdela tako lahka, če sem pomislil na veliki promet, ki je trajal medtem po ulicah. Toda takoj me je popustila ta skrb, kajti Diana se ni prav nič obotavljala, ampak je hitela kar naprej po sledi. Očividno je močni kreozotov duh prekašal vsako drugo vonjavo.

"Nikar ne mislite," je opomnil Holmes, "da pričakujem uspeha od najinega podjetja edinele od te okolnosti, da je eden izmed teh dveh tičkov stopil v kreozet. Sedaj imam še dosti drugih sredstev, s katerimi jima bom prišel do živega. Vendar pa je ta pot najlažja; jaz bi si vedno očital, ako ne bi bil porabil te ugodne prilike. Tako zanimiv in duhovit seveda ta slučaj ne bo, kakor sem spočetka mislil. Mislim sem, da bom storil nekaj izrednega, ako zasledim ta tako zvita tička; toda zdaj, ko kreozetova sled kar naravnost pelje do njiju, ju najde lahko vsak otrok."

"Časti in priznanja vam vkljub temu gotovo ne bo manjkalo, gospod Holmes. Zares, jaz še zdaj ne morem razumeti, kako ste prišli do te sledi. Kako na primer morete s tako gotovostjo trditi, da ima eden izmed hudodelcev leseno nogo?"

"E, kaj to, predragi. To je čisto navadna stvar — vse jasno in razumljivo. Baham se sploh nered. Le poslušajte: Dva stotnika, ki načelujeta posadki v naselbini za kaznjence, izvesta za skrivnost o zakopanem zakladu. Anglež, z imenom "mali Jonatan", jima natančno nariše, kje da leži zakopan. Saj smo videli to ime na listu, ki ga je nosil stotnik Morstan v svoji listnici. Jonatan se je, kakor se morda še spominjate, sam podpisal zase in za svoje tovariše s podpisom: "znamenje štirih", kakor da se je hotel nekako bolj pesniško izraziti. Na po-

dlagi te risarije sta stotnika — oba ali eden izmed njiju — našla zaklad ter ga prepeljala na Angleško. Pogodbe pa, pod katero jima je bil ta zaklad poverjen, gotovo nista izpolnila. Sedaj je še vprašanje, z a k a j "mali" Jonatan sam ni odkopal zaklada? Odgovor ni težek. Letnica na lističu dokazuje, da izhajata iz onega časa, ko je bil Morstan v službi v naselbini za kaznjence. "Mali" Jonatan ni mogel odnesti zaklada, ker je bil gotovo zaprt, kakor tudi njegovi trije tovariši."

"Kaj pa, če so to samo prazne slutnje?"

"Nikakor ne, ampak čisto pravilni sklepi, ki se skladajo s stvarjo samo; vse, kar se je poznaje godilo, se na ta način lahko razume: Major Solt je hranil nekaj let v miru in sreči dragoceni zaklad v svoji oblasti. Nato dobi pismo iz Indije, ki ga silno prestraši. Kaj je stalo v njem?"

"Najbrž poročilo, da so ljudje, katere je bil ogoljufal za zaklad, prosti."

"Ali pa, da so ušli. Zadnje je veliko bolj verjetno; kajti, kdaj bodo po postavi prosti, mu je bilo brez dvoma znano, sicer ga stvar ne bi bila tako iznenadila. Kaj je storil? Trudil se je, da bi se zavaroval pred človekom z leseno nogo — pred belokožcem, le zapomnite si dobro; saj je v pomoti imel nekega angleškega krošnjarja za svojega sovražnika in je streljaj nanj. Na listu stoji ime samo enega belokožca, ostali trije so najbrž Indijci ali Mohamedani. Iz tega moremo z gotovostjo sklepati, da je mož z leseno nogo in "mali" Jonatan ista oseba. Ali najdete morda kako napako v tej moji razlagi?"

"Ne, nikakor ne. Prav očividno je in dosledna."

"Torej dobro. Misliiva na položaj malega Jonatana in glejva na celo stvar z njegovega stališča. On pride na Angleško z dvojnimi nameni: zopet nazaj dobiti, kar po pravici smatra za svojo last, in pa masčevati se nad človekom, ki ga je grdo ogoljufal. Ko izve, kje stanuje Solt, kar je prav verjetno, stopi v zvezo s kakim človekom v Soltovej hiši. Gospa Bernstone je omenila hišnega služabnika z imenom Lal Roa, ki pa o njem ni vedela prav nič dobrega povedati. Najti skriti zaklad, je bila za Jonatana gotovo nemogoča stvar. Saj ni vedela zanj živa duša razven majorja samega in pa še enega zvestega služabnika, ki pa je sedaj že mrtev. Naenkrat izve Jo-

natan, da je major na smrtni postelji. Ves blazen od strahu, da bo z majorjevo smrtjo za vedno ostal zaklad zakrit in zakopan, pozabi vse nevarnosti, ki mu prete od policije, in prileti pod okno umirajočega Solta. Le navzočnost obeh sinov ga zadržuje, da ne gre noter. Poln sovražstva in jeze do mrtveca se splazi ponoči v sobo, premeče vse papirje, upajoč, da najde kako pisanje glede zaklada, in pusti kot znak svojega obiskalist s pomenljivimi besedami "znamenje štirih". Major Solt je ušel jezi Jonatanovi in umrl naravne smrti; pa tudi, ko bi bil on ubil majorja, bi to v njegovih očeh ne bil podel umor, ampak bi ga imel le za pravično kazen, ki bi jo bil izvršil kot zastopnik ostalih treh tovarišev. Dostikrat rudodelci čudno sami sebe varajo in store kakšno reč, ki je potem povod, da pridejo v roke pravice. Ali morete slediti mojim mislim, gospod doktor?"

"Brez težave."

"Kaj je torej po smrti majorjevi preostajalo Jonatanu drugemu, kakor da skriva naslednje vse skrivne poskuse, ki sta jih delala majorjeva sinova, da bi našla zaklad. Morda je tudi zapustil Angleško in se le od časa do časa vračeval. Kakor hitro sta sinova zasledila zadnjo podstrešje, je Jonatan takoj izvedel, najbrže po svojem zavezniku, ki ga je imel v hiši. Jonatan s svojo leseno nogo nikakor ne bi bil dovolj močan, da bi dospel visoko gori v sobo, kjer je stanoval Jernej Solt. Zato si privzame spretnega tovariša, ki premaga to težkočo, toda pri tem stopi s svojo bosonogo v kreozet. Tako nam mo-

ra pomagati sedaj Diana, in tako morate tudi vi, gospod doktor, šepati s svojo bolno nogo šest milj daleč."

"Toda zločina ni izvršil Jonatan, ampak njegov pomagač," sem pripomnil jaz.

"Prav gotovo. Jonatan je bil celo temu nasproten, kar se da sklepati iz tega, ker je tako stopical okrog, ko je prišel v sobo. Gotovo ni imel namena, svojo kožo postaviti v nevarnost, po-tudi ni gojil nobenega posebnega sovražstva do Jerneja Solta, sina majorjevega. Zato bi bil on gotovo rajši videl, da bi bil tovariš nesrečnejša samo zvezal in mu zamašil usta. Toda, ni se dalo več pomagati. Divjost Jonatovega tovariša se je pokazala z vso silo in strup je storil svoje delo: tako je pustil Jonatan svoj znak tu, spustil je najprej zaboj z zakladom po vrvi na tla ter se nato tudi sam spustil dol. Tako torej so se vršili dogodki do sedaj, vsaj kolikor jih morem jaz raztolmačiti. Kar se tiče njegove zunanje postave, mora biti kajpak mož srednjih let in zagorelega obraza, ker je dalje časa živel v vročih krajih, namreč na Andamanih. Njegova velikost se da lahko izmeriti po velikosti njegovih korakov, in da ga diči precejšnja brada, tudi vemo. Saj je Tadej — Solt pred vsem zapazil njegov bradati obraz, ko ga je videl pri oknu. Ne vem, ali je sicer še kaj, kar bi bilo treba razjasniti."

"Kaj pa je z njegovim tovarišem?"

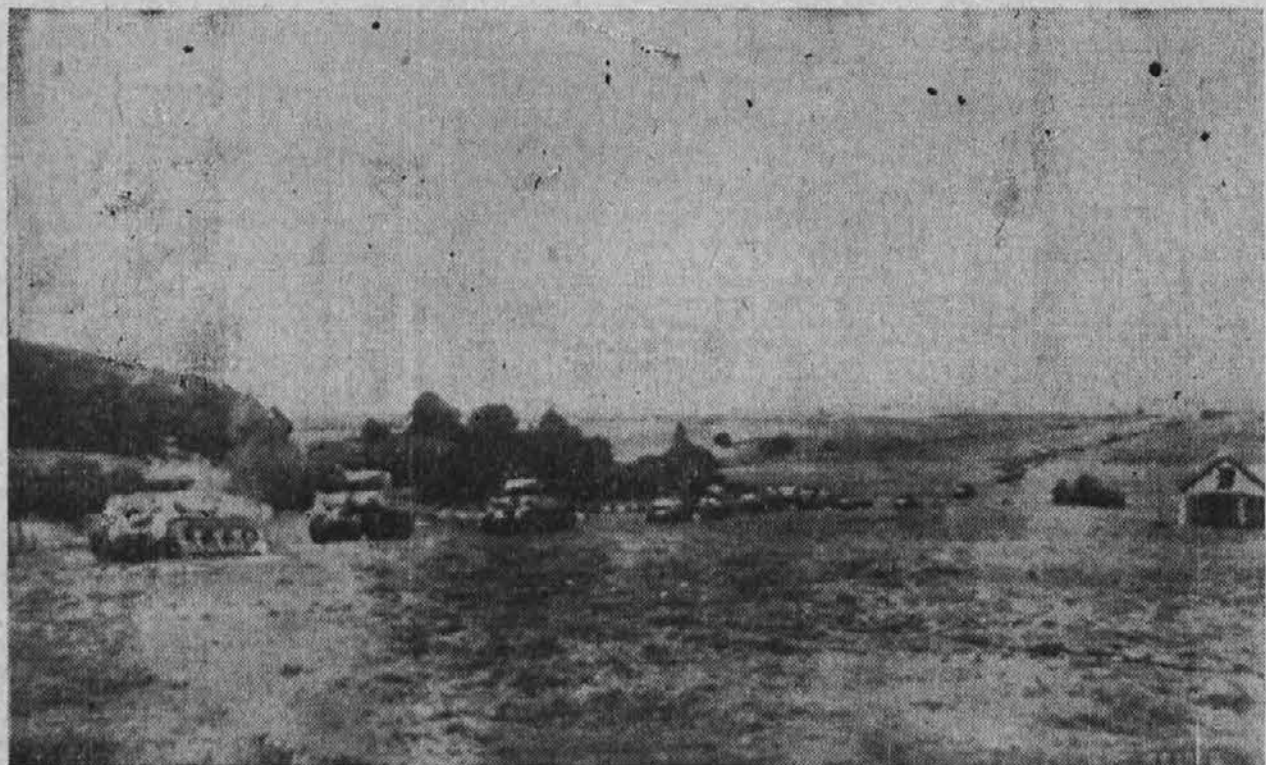
(Dalje prihodnjic)

Trial of Former French Militia

The photo shows a scene during the military trial of the members of the former French Militia in Grenoble, France. On the findings six men were condemned to death, two were sentenced to hard labor for life, and two more to five years' imprisonment. The French underground has turned hundreds of prisoners over to the courts for trial. While underground punishment has resulted—most of prisoners were legally brought to justice.

Yanks Enter Germany as Siegfried Fort Falls

Two spearheads of the U. S. First army, under Lieut. Gen. Courtney H. Hodges, enter Germany south of Aachen and beyond Trier, as Siegfried fort falls to the allies. Photo shows the spearhead of tanks stretching out into the horizon across Flanders field as they enter German territory. In the first push they reached the outskirts of Aachen, meeting with opposition within the Siegfried line.

Mali oglasi

NAPRODAJ

je poslojpe na vogalu prometne ceste; ima grocerijsko trgovino z oddelkom za meso; tudi prostor za gostilno; cottage s 4 sobami in kletom; dvojna garaža; fornez, mestna voda in elektrika. Majhno vplačilo takoj. Pokličite po telefonu po 5. uri popoldne: Willoughby 824 J.

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. HE. 3028

Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

RADIO POPRAVILA

Pridemo iskati in pripeljemo nazaj. Eno-dnevna posluga

Rhoades Radio

5817 Broadway Michigan 5900

Loree A. Wells

Dostojanstveni pogrebi po zmer-nih cenah
od \$125 do \$1,000
CEDar 7038

Naprodaj imamo posestva; hiše za eno in dve družini, v bližini slovenskih cerkva na vzhodni strani mesta.

EDWARD A. PERK

REALTOR

5710 Portage Ave. — MI. 3660

MI POTREBUJEMO AVTE

Plačamo najvišje cene

St. Clair Olds Co.

10642 St. Clair Ave. GL. 7314

ELITE ELECTRICAL CO.

Popravljamo električne in hišne predmete. Pridemo iskati in nazaj pripeljemo. Naša posebnost so popravila radio aparatov.

VAŠI ČEVLI

bodo zgledali kot novi, ako jih oddate v popravilo zanesljivemu čevljarju, ki vedno izvrši prvovrstno delo.

Frank Marzlikar

16131 St. Clair Ave.

KUPITE IN PRIHRANITE PRI

PTAK'S

Grand — Magic Chef — Koper plinske peč. Kombinacijski grelci na premog in plin ter na olje. Oddajte vaše naročilo za ledenico in pralni stroj SEDAJ!

PTAK'S

5416 Broadway. Odprto do 9. zv.

SPECIAL MAIL OFFER

PHOTO ENLARGEMENTS

TWO for only 15¢

GUARANTEED \$1.00 VALUE

Send film negative of your favorite photo to Thrifty Dan with only 15¢ (either coin or stamp) — you will promptly receive TWO 8 x 5 Luxur-tone enlargements on beautiful, double weight Eastman Portrait paper. Satisfaction or money back guarantee. This "get acquainted" offer is limited to act now.

Send your film or negative on just 15¢ for TWO enlargements. If you do not have a film or negative, send a picture or stamp, but include 25¢ extra for making a new negative.

Mail to THRIFTY DAN "The Camera Man"

PARIS AVE. and COTTAGE GROVE ST.

GRAND RAPIDS 2, MICHIGAN

only 15¢ for TWO beautiful photo enlargement

Dr. Kernovo

Angleško-Slovensko berilo

(English Slovene Reader)

je pripravno za učenje angleščine ali slovenščine. Dobi se v naši tiskarni

VSE KARKOLI

potrebuje se od zobozdravnika budi izvlečenje zob, polnjenje zob in enako lahko dobite v vaše polno zadovoljstvo pri dr. Župniku, ne da bi zgubili pri tem dosti časa. Vse delo je narejeno, kadar vam čas pripušča. Uradni naslov:

vhod na 62. cesti

Knausovo poslojpe

6131 St. Clair Ave.

Oglašajte v - - - Enakopravnosti

Za delavce

Za delavce

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE ŽENSKÉ ZA OSKRBNICE

za poslojpe v downtownu
Polni čas šest večerov v tednu
od 5.10 pop. do 1.40 zj.

Najboljša plača od ure v mestu — Stalno delo

Zahteva se izkaz državljanstva — Zglasite se

Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 901
od 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah

The Ohio Bell Telephone Co.

Napravimo zmago sigurno!

Izvrstna prilika za delo pri 100% izdelovanju kritičnih vojnih predmetov.

Potrebuje se moške

PACKERJE IN NAKLADALCE

Shear operatorje in pomočnike, punch press

operatorje, pomočnike in Crane operatorja

METAL STAMPING INSPEKTORJE

Geometric Stamping Co.

VOJNA TOVARNA

1111 E. 200 ST.

IV. 3800

MI IMAMO DELO ZA

Kuharice

Pomivalce posode

(moške in ženske)

Kuhinjske delavce

(moške ali ženske)

Hišnike

podnevi ali ponoči

Sorterje perila

moške

Counter

ženske

Zglasite se pri

Hotel Statler

E. 12th & EUCLID

PRODAJALEC PREPROC

Izkušnja ni potrebna. Bomo mi izučili. Popust pri nakupih. Tedenska plača

THE BAILEY CO.

Lakewood trgovina

vogal Warren Rd. in Detroit

Ženske za delo

Začetnice sedaj lahko ob za-

četku dobijo polno plačo. Mi vam

pokažemo kako.

60 let stara firma

Dobra bodočnost

Assemblers

Punch Press operatorice

Solderers

Strojne operatorice

Inspektorice

Dnevni in nočni shift

Dobra plača od ure in overtime

in plača od komada

10 ur dnevno

5-dnevni delovni teden

Bishop & Babcock

Mfg. Co.

1285 E. 49 St. — od St. Clair

Mali oglasi

CE POTREBUJETE novo streho ali pa

če je treba vašo streho popraviti, se

obrnite do nas. Izvršimo velika in majhna dela na trgovskih poslojpih in stanovih. Brezplačni proračun.

Universal Roofing Service

1106 St. Clair Ave. — CH. 376-4571

Ob večerih: ME. 4767

Naprodaj je

4-družinsko poslojpe, v kateri

mu je tudi delikatesna in tobak

na trgovina. Dober dohodek. Pro

di nespornost v družini se pro

da pod ceno ocenite. Zglasite

se med 10. in 11. uro popoldne na

3358 W. 48 St., vogal Storer Ave.

